

Rut

Rutnê min njam to malô kêsâ gêdên tan Gôlinwaga sêjam gôlin Israel nan. Awê Moabña Rut gêjam nac Israelña ten. Gêdên tan nê akwen gêmac êndu nan, Rut kêsap lawao langwa tôn nanênge ma gêjam sakin lau Israel nê Anôtô tonê nalêlôm samucge. Kêtu namu en gêjam nê akwen langwa nê lasitêwai ten ma kêtu lau Israel nê kin towae Dawid nê mimio.

Gôlinwaganên min gêwa sa gebe Anôtônê lau embe sêkac tauj su anga Anôtônê, nan têtap gêwapac sa ma sec êoc êsêac sa. Rutnê min gêwa sa gebe Lau jaba, tan sêkên gêwin lau Israel nê Anôtô nan, têtap moasin sa e têtû Anôtônê lau nanên nê ngêdô.

Rut agêc Naomi

¹ Gêdên têm, tan gôlinwaga sêjam gôlin gamên nan, tôbôm ten kêsâ. Ma nac ten anga Betlehem Judaiaña gêdi gebe naêngôn gamên Moabña amboac nac jaba. Ênê awê to latuagêc sêwin en. ² Nac tau nê naê gebe Elimelek, nê awênê naê Naomi ma latuagêcnên naê Malon agêc Kilion. Êsêac lau Epraim anga malac Betlehem Judaiaña. Êsêac jasêo lasê gamên Moabña ma sêngôn tônê. ³ Ma Naominê akwen Elimelek gêmac êndu, ma awê tau to latuagêc gacge sêmoa. ⁴ Êsêagêc sêjam lau Moab nê awê, ten nê naê gebe Orpa ma ten nê naê Rut. Êsêac sêngôn gamên tau amboac jala 10. ⁵ Malon agêc Kilion sêmac êndu luluge amboac tonangen,

tec awê tau latuagêc ma nê akwenj sêwi enj sinj su ma taugenj gêmoa.

⁶ Tec Naomi ma lawaoagêc dêdi sebe sêwi gamênj Moabnja sinj sêmu sêna ênê gamênj, gebe enj gênô njawae anja gamênj Moab, gebe Apômtau taê walô nê lau ma kêkênj mo gêdênj êsêac. ⁷ Amboac tonanj enj gêdi anja malac, tanj gênngôn nanj, ma lawaoagêc sêwinj enj. Êsêac sêselênj sêsa intêna gamênj Judaijana sêja. ⁸ Ma Naomi kêsôm gêdênj lawaoagêc gebe “Ajôc, agêc aêc amu andênj tenemiagêcnênj andu ana. Apômtau êmoasinj amagêc êtôm amagêc amoasinj aê to njoc njacmatê. ⁹ Apômtau êkênj amagêc atap nênj njaciagêc sa ma alêwanj taôm anja êsêagêcnênj andu.” Go enj kêlêsoj êsêagêc alinjanô. Êsêagêc têtanj lasê ¹⁰ ma sêsoj gêdênj enj gebe “Masi, aêagêc abe awinj aôm tamu dandênj nênj lau tana.” ¹¹ Mago Naomi kêsôm gebe “O latucoagêc, amu anamanj. Amagêc abe awinj aê êtu asagenja. Njapalê njagêdô sêc aê têtacêlêlôm gebe jakôc têtuj amagêcnênj njaciagêc me. ¹² O latucoagêc, amu anamanj. Asa nênj lênj, gebe aê katu awêanô sugac, oc janam njac tenj êtiam atom. Aê embe jasôm gebe aê taêc kêka njapalê ma aê embe jatap njoc akwenj sa êndênj êmbêc tonec ma jakêkam njapalê, ¹³ amagêc oc aônj e êsêagêc têtuj kapônj me. Oc anjgaminj taôm êndênj lênj sênam taunja me. O latucoagêc, masianô. Apômtau lêma mênkêtap aê sa, tec kêkênj wapac aê njanôgenj kêtuj amagêcnja.” ¹⁴ Go êsêagêc têtanj lasê kêtiam ma Orpa kêlêsoj lawao lanjwa alianô, mago Rut kêmbônj enj tônj.

¹⁵ Ma Naomi kêsôm gêdênj enj gebe “Ôlic acgom, nênj boaluo gêmu gêdênj nê lau to nê anôtôi gêja.

Ôndanꝑuc nêmu boaluô ômu ôna amboac tonanꝑen.”

¹⁶ Mago Rut kêsôm gebe “Ôkac aê, gebe jawi aôm sin to jandanꝑuc aôm êtiam atom nec atom.

Gamên tan aôm ôna nan, aê gabe jana.

Gamên tan aôm ôngôn nan, aê gabe janꝑôn.

Aômnêm lau têtû aênoc lau

ma aômnêm Anôtô êtu aênoc Anôtô.

¹⁷ Gamên tan aôm ômac êndu nan, aê gabe jamac êndu,

ma sênsun aê anꝑa tonanꝑ.

Apômtau êwê aê êtôm en taê gêjam,

tagen gêmacanô taugen tec êkac aê su anꝑa aômnêm.”

¹⁸ Gêdên tan Naomi gêlic gebe awê tau taê gêjam kêtû tôn gebe êwin en, tec kêsôm bin ten kêtiam atom.

¹⁹ Amboac tonan tec agêc lulugen sêsêlên e jasêo lasê Betlehem. Sêo lasê Betlehem e malacm samob têtakê kêtû êsêagêcna ma lauô sêsôm gebe “Naomi tau tonec me.” ²⁰ Awê tau kêsôm gêdên

êsêac gebe “Naomi atom, asam aê gebe Mara, gebe Naniniꝑ Natau kêkên ꝑamakic taêsam kêpi aê. ²¹ Aê gawi ꝑoc gamên sin toawê tolêlôm, ma Apômtau gêwê aê gamu gamên tonꝑalêlôm sawagen. Apômtau gêwa aê sa gebe gawê kain bin ma Naniniꝑ Natau kêlêsu aê, tec asam aê Naomi kêtû asagenꝑa.”

²² Naomi agêc lawao Moabo Rut sêmu sêmên anꝑa gamên Moabꝑa ꝑamiꝑ tau tonanꝑ. Êsêagêc jasêo lasê Betlehem gêdên tan lau sêkôc kôm sêjac polomꝑa sa. * †

* **1:22:** Naomi ꝑam gebe Mataêjamo. † **1:22:** Mara ꝑam gebe ꝑamakico.

2

Rut kejor polom nasalin-salin sa anga Boasnê kôm

¹ Ma Naominê akwenê lasitêwa ten gêmoa. En nac tolêlôm anga Elimeleknê gôlôacnê. Ênê naê Boas. ² Ma Moabo Rut kêsôm gêdên Naomi gebe “Ôlôc ma jana kôm najajon polom nasalin-salin sa jandanguc lau, tan sêlic aê najam ma têtin aê atom nan.” Ma Naomi kêsôm gêdên en gebe “Latucoenec, ônaman.” ³ Tec gêdi jakejon polom nasalin-salin anga kôm ten kêdaguc lau-sêsapwaga. Ma kôm tau tona Boasnê. En Elimeleknê gôlôacnê nac ten. ⁴ Gêdên tonangen Boas mêngêô lasê kôm. En awa gêjac lau-sêsapwaga gebe “Apômtau êwin amac.” Ma êsêac sêjô en awa gebe “Apômtau ênam mec aôm.” ⁵ Go Boas kêsôm gêdên nê sakinwaga, tan gejob lau-sêsapwaga nan, gebe “Asanê npalêo tônê.” ⁶ Ma sakinwaga, tan gejob lau-sêsapwaga nan, gêjô en awa gebe “En Moab npalêo, tan gêwin Naomi anga gamên Moabna gêmên nan. ⁷ Awê tau kêsôm gebe ‘Aê jaten gebe alôc gebe jajon polom nasalin-salin jamoa logic nasawa jandanguc lau-sêsapwaga.’ Amboac tona tec gêmên ma gêjam kôm napan gêdên bêbêc kanucgen e mêngêdên galoc ma kêlêwan tau nagec atom.”

⁸ Go Boas kêsôm gêdên Rut gebe “Latucoenec, ôkên tanam aê acgom. Ojon polom anga kôm ten ma ôwi tonec sin atom. Ôwin aênoc sakinwagao banbanjen. ⁹ Ma matam êsap kôm, tan êsêac sêsap sêmoa nan, ma ôndanguc êsêacgen. Aê gajac binu sakinwaga gebe sêlênsôn aôm atom. Bu embe êjô aôm, go ôndên ku naônôm bu, tan sakinwaga têtê

nañ.” ¹⁰ Go Rut gêu tau lanôanô jagêdên nom ma kêsôm gêdên Boas gebe Aê awê jabao nec gajac matamanô njam ma matam gêdin aêgen kêtû asagenja.” ¹¹ Boas gêjô en awa gebe “Gên samob, tañ aôm gôgôm gêdên lawamo langwa gêdên tañ nê akwen gêmac êndu e mêngêdên galoc nañ, sêjac min gêdên aê tomalagen. Aôm gôwi tênam agêc tamam to nê malacmôkê sin mêngô lasê gamên ten, tañ gêmungen gôjam kauc nañ. ¹² Apômtau êmoasin aôm êjô gên, tañ gôgôm nañ, ma Apômtau Israelnên Anôtô, tañ gôê lamu ênê magê gômôên tonec nañ, êkên moasin totau-totau êndên aôm êjô. ¹³ Go awê tau kêsôm gebe “O noc apômtau, aôm kômoin aê nanô to gôjac aê têtac tôn. Aômnên sakinwagao nanô ten aê atom, mago kôsôm bin njamgen gêdên nê sakinwagao aê.”

¹⁴ Gêdên noc sênin gênja Boas kêsôm gêdên awê tau gebe “Ômôên mênônin polom ma ôsac nê polom ngêdô tôn êsêp wain.” Amboac tonan Rut gêngôn gêwin lau-sêsapwaga ma Boas kêkên polom sigob gêdên en gen. Ma awê tau gen e gêoc en tôn ma ngêdô gacgen kêkô. ¹⁵ Gêdên tañ awê tau gêdi gebe ejon polom nasalin-salin nañ, Boas gêlên bin nê sakinwaga gebe Andec en ejon polom êmoa lagic nasawa ma anac jao êndên en atom. ¹⁶ Ma atain jakain ngêdô su anga lagic ma awi sin ênêc, gebe en ejon sa ma aec bin en atom.”

¹⁷ Amboac tonan tec kejon gêmoe e kêtula, go kêsêlô polom, tañ kejon sa nañ, e nadôn amboac talu tagen. ¹⁸ Ma en kêkôc nanô tau sa gêja malac jakêto gê, tañ kejon sa nañ, gêdên lawao langwa ma kêkôc gên, tañ gen e gêoc en tôn nañ, ngêdô

jakêkêñ gêdêñ eñ. ¹⁹ Ma lawao langwa kêsôm gêdêñ eñ gebe “Ocsalô tonec aôm kojon polom ñasaliñ-saliñ sa anga ondoci ma gôjam kôm gômoa ondoci. Anôtô ênam mec ñac, tañ mata gêdiñ aôm nañ.” Tec Rut gêjac ñac, tañ gêjam ênê kôm nañ, nê miñ gêdêñ lawao langwa ma kêsôm gebe “Ñac tañ gajam kôm gawin eñ gêdêñ ocsalô tonec nañ, nê ñaê Boas.” ²⁰ Go Naomi kêsôm gêdêñ lawao gebe “Apômtau tañ kêgamin nê moasiñ gêdêñ lau maten jali to ñacmatê atom nañ, anam mec eñ.” Naomi kêsôm bin tonec gêdêñ eñ gêwin gebe “Ñac tau aêagêcnêñ lasitêwainêñ ten eñ kêtû aêacnêñ nomlênsêm ñakêsiwaga ten gêwin.” ²¹ Ma Moabo Rut kêsôm gebe “Eñ kêsôm bin ten gêdêñ aê gêwin gebe ‘Ôsap ñoci sakinwagao tôñ ñapañ e sênac ñoci kôm ñanô samob sa êmbacnê.’ ” ²² Ma Naomi kêsôm gêdêñ lawao Rut gebe “O latucoenec, ñajam gebe ôsêlêñ ôwin ênê sakinwagao, gebe ten êlênsôñ aôm anga kôm ñagêdô atom.” Amboac tonañ Rut kejon polom ñasaliñsaliñ sa kêsap Boasnê sakinwagao tôñ ñapañ e sêjac polom to polom sa gêbacnê. Ma eñ gêngôn gêwin lawao langwa. * lasitêwainêñ nomlênsêm, gebe lau jaba sêjanço su atom.

3

Rut agêc Boas sêmoa gamêñ sêka polomña

¹ Go Rut lawao langwa Naomi kêsôm gêdêñ eñ gebe “Latucoenec, amboac ondoci aê oc jan-som nêni malam ôngôn ñajamña ten, gebe ômoa ñajamgen me. ² Boas tañ gôwin ênê sakinwagao nañ,

* **2:22:** Nomlênsêm ñakêsiwaga êsêac lau, tañ sejon

aêacnêḡ lasitêwainêḡ tenḡ enḡ. Ôlic acgom, êmbêc tonec enḡ oc ekolonḡ polom ḡapa anḡa gamêḡ sêka polomḡa. ³ Amboac tonanḡ ôlinḡ bu to ôninḡ oso taôm ma ôsô nêḡ ḡakwê ḡajam tau, go ôsêp ôna gamêḡ sêka polomḡa. Mago ôtôc taôm ôndêḡ ḡac tau atom e êninḡ to ênôm ḡêḡ êmbacnê acgom. ⁴ Ma êndêḡ tanḡ enḡ êsa tau sic naênêc nanḡ, matam êndinḡ gamêḡ, tanḡ enḡ ḡêc nanḡ, naôkac belanḡke akainḡḡa sa ma ôsa taôm sic. Go enḡ êsôm ḡêḡ, tanḡ enḡ gebe êḡḡôm nanḡ, êndêḡ aôm.” ⁵ Ma awê tau ḡêjô Naomi awa gebe “Binḡ samob, tanḡ kôsôm nanḡ, oc janḡôm.”

⁶ Amboac tonanḡ enḡ kêsêp gamêḡ sêka polomḡa ḡêja ma ḡêḡôm kêtôm binḡ, tanḡ lawao lanḡwa kêsôm ḡêdêḡ enḡ nanḡenḡ. ⁷ Boas ḡenḡ to ḡênôm ḡêḡ su, go ḡêmoa totêtac ḡajamḡenḡ jakêsa tau sic ḡêc polom totonḡ ḡamagê. Go awê tau kêsêlêḡ sacḡenḡ-sacḡenḡ ḡêdêḡ enḡ ḡêja ma kêkac belanḡke akainḡḡa sa, go kêsa tau sic ḡêc. ⁸ ḡêdêḡ ḡêbêcauc ḡaluḡ, go ḡac tau kêtakê ma kêkac tau ôkwî e ḡêlic awê tenḡ ḡêc enḡ akainḡḡa. ⁹ Enḡ kêtû kênac gebe “Aôm asa.” Ma awê tau ḡêjô enḡ awa gebe “Nêḡ sakinḡwagao aê Rut. Ôlam nêḡ obo mênḡensaḡ nêḡ sakinḡwagao, gebe aôm kêtû aêacma nom lênsêḡ ḡakêsiwaga.” ¹⁰ Ma enḡ kêsôm gebe “O latucoenec, Apômtau ênam mec aôm, gebe aôm ḡôḡôm ḡênḡlêlôm ḡêdêḡ lau tolêlôm me lau ḡalêlôm sawa nêḡ ḡapalê wakuc atom. Binḡ tonec kêtû aôm têtac ḡêwinḡ ḡanô ḡabelo kapôêḡ kêlêlêc belo ḡamatanaḡ su. ¹¹ Latucoenec, amboac tonanḡ tec ôtêc taôm atom. Aê oc janḡôm ḡêḡ samob, tanḡ otenḡ nanḡ, gebe aênoc lau Betlehemḡa samob sêlicḡac, gebe aôm awê mansanḡ tenḡ. ¹² Ma galoc, binḡjanô, nêḡ nomlênsêḡ ḡakêsiwaga tenḡ aê, mago

nom lênsêm ñakêsiwaga ñanô tenj gêmoa. ¹³ Ômoa êmbêc tonec ma êndênj bêbêcgenj enj embe ênam kôm, tanj gêjac nom lênsêm ñakêsiwaga ñawae nanj, oc ñajam, êngômmanj. Mago enj embe endec ma ênam kôm tau atom, nanjo aê janam kôm, tanj gêjac nom lênsêm ñakêsiwaga ñawae nanj. Aê jasôm binj êtu tônj êtôm Apômtau gêmoa mata jali. Ônêc bêc e elenja acgom.”

¹⁴ Go Rut gêc bêc gêc Boas akainja e gelenj mata, go enj gêdi gêdênj tanj lau sêlic taunj sapu-sapu nanj. Boas taê gêjam gebe awê tau gêc sêka polom ñamala nec ñapuc êsa atommanj, ¹⁵ tec kêsôm gebe “Ôkôc obo, tanj kôgadê nanj, mênôlam.” Ma Rut gêlam obo, go enj gêjam dônj polom laclu 6 jakêsêwa kêsêp obo tau ma kêkênj gêdênj awê tau gêôc sa ma gêc gêja malac. ¹⁶ Enj jagêô lasê andu ma lawao gêjam kênac enj gebe “Latucoenec, binj amboac ondoci.” Go Rut gêjac minj binj samob, tanj ñac tau gêgôm gêdênj enj nanj, ¹⁷ ma kêsôm gebe “Polom laclu 6 tonec enj kêkênj gêdênj aê ma kêsôm gebe ‘Ôêc tolêmam sawagenj ôndênj lawamo ôna atom.’ ” ¹⁸ Rut lawao gêjô enj awa gebe “Latucoenec, ônsaê malôgenj e ôjala binj tau êtu katô acgom, gebe ñac tonanj oc êwi binj tau sinj atom, ocsalô oc êmansanj binj tau êtu solop.” * lasitêwainênj awêtuc.

4

Boas gêjam Rut sa

¹ Ma Boas kêpi malac ñasacgêdô gêja jagêngônj tonanj. Gêngônj ma gêlic nom ñakêsiwaga, tanj Boas

* **3:18:** Nomlênsêm ñakêsiwaga nê kôm tenj, gebe ênam nê

kêsôm ênê bin nan, kêsêlên gêmên. Tec Boas kêsôm gebe “O ñoc ñac, ômôênman, mênôngôn sic ôngôn tonec.” Ma en jagêngôn sic gêwin Boas. ² Go en kêkalem lau mata 10 anga malac ma kêsôm gebe “Mênangôn tonec.” Ma êsêac jasêngôn sic. ³ Go Boas kêsôm gêdên nom ñakêsiwaga tau gebe “Naomi tan anga Moabnên gamên gêmu gêmên nan, kêkên aêagêcnên ñac Elimelek nê nom ñamaken gebe lau sênam ôli. ⁴ Amboac tonan tec taêc gêjam gebe jakên ñawae êndên aôm ma jasôm gebe ‘Ônam ôli nom tau ma lau, tec sêngôn nec, to ñoc launên laumata sêlic. Aôm embe ôsi nom tau su, go ôsi su. Mago embe masi, go ôsôm bin katô aê gebe jajala, gebe nom ñakêsiwaga ten gêmoa atom, aôm taômgen, ma aê kadaguc aôm.’ ” Ma ñac tau kêsôm gebe “Aê gabe jasi nom tau su.” ⁵ Go Boas kêsôm gebe “Êndên bêc, tan ônam ôli nom su anga Naomi lêma nan, ônam ôli ñac gêmác nê awêtuc Moabo Rut êwin, gebe daôn ñac gêmác nê ñaê sa êpi ênê nomlênsêm êtiam.” ⁶ Go nom ñakêsiwaga kêsôm gebe “Embe amboac tonan, go aê oc jatôm gebe jasi nom su êtu ñoc gên atom. Embe jasi su, go jajain tauc ñoc nomlênsêm. Aôm taôm ôsi nom tau su ôjô aê, gebe aê katôm gebe jasi su atom.”

⁷ Gêdên andanjen lau Israel nê mêtê langwa ten amboac tonec gêc, gebe ñac ten embe êsi nom su me êkên gên êjô gên ten, go ênu atapa ten su ma êkên andên nê ñac ten. Mêtê tonan gêwa sa gebe gen, tan sêgôm nan, kêtú tângac. ⁸ Amboac tonan gêdên tan nom ñakêsiwaga kêsôm geden Boas gebe “Aôm taôm ônam ôli nom tau nan,” en gênu atapa ten su. ⁹ Ma Boas kêsôm gêdên laumata to

lau samob gebe “Ocsalô tonec amac samob alic su, gebe aê gajam ôli Elimeleknê gêñ samob ma Kilion agêc Malon nêñ gêñ samob su ança Naomi lêma. ¹⁰ Ma gajam ôli Malonnê awêtuc Moabo Rut amboac tonan, gebe êtu ñoc awê, gebe jaôn ñac gêmac tau nê ñaê sa êpi ênê nomlênsêm, gebe sênac ñac gêmac nê ñaê êñgic ança nê lasitêwainêñ to ança nê malacmôkê ñasacgêdô atom. Ma amac atu aêñoc lau-awa-bin-sawaga.” ¹¹ Go lau samob, tan sêngôn sacgêdô nan, to laumata sêsôm gebe “Aêac alic gêñ tau sugac. Apômtau êkêñ awê tau, tan êpi nêmandu nan, êtôm Rahel agêc Lea, tan sêboa gôlôac Israel sa sêwin taun nan. Ôtu ñac tolêlôm ança Eprata ma nêmandu waem êsa ança Betlehem. ¹² Ma nêmandu wakuc, tan Anôtô êkêñ awê matak tau êkôc nan, sêkêñ nêmandu gôlôac têtôm Peresnê, tan Tamar kêkôc kêtû Juda latu nan.”

¹³ Amboac tonan tec Boas gêjam Rut kêtû nê awê. En gêmoa gêwin en e Apômtau kêkêñ en taê ma kêkôc latu ten. ¹⁴ Go lauo sêsôm gêdêñ Naomi gebe “Talambin Apômtau, tan kêgamin nom ñakêsiwaga gêdêñ aôm atom nan. Lau Israel sêngôm ênê ñaê ñawae êsa. ¹⁵ En oc êlau aôm têkwam saki êsa ma êndêñ tan ôtu awêanô nan, en êlôm aôm, gebe lawamo, tan têtac gêwin aôm to gêjac matamanô ñajam kêlêlêc latômi 7 su nan, kêkôc en.” ¹⁶ Go Naomi kêsip ñapalê tau sa mênketoc en gêsac labum ma kêtû ênê jaomwagao. ¹⁷ Ma nê lauo jaban enña sê ênê ñaê ten gebe “Naomi kêtap latu ten sa.” Ma sêsam en gebe Obed. En Dawid tama Isai nê tama.

¹⁸ Peresnê wakuc tau tonec. Peres kêka Hesron lasê. ¹⁹ Hesron kêka Ram lasê, Ram kêka Aminadab

lasê. ²⁰ Aminadab kêka Nason lasê, Nason kêka Salmon lasê, ²¹ Salmon kêka Boas lasê, Boas kêka Obed lasê, ²² Obed kêka Isai lasê, ma Isai kêka Dawid lasê.

BIBOLO DABUN
The Holy Bible in the Yabem language of Papua New
Guinea
Buk Baibel long tokples Yabem long Niugini

Copyright © 1980 Bible Society of Papua New Guinea

Language: Jabem (Yabem)

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2015-01-03

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 9 Oct 2020

447e01c5-a375-5452-ae54-b3f890293eeb